

rum

8000

ORDER PER MÅNAD
KOMMER TILL LOCUMS
KUNDTJÄNST

HÅLLBART
ARBETE

KOLL PÅ
LÄGET?

GAS MED
RESERV

Fel blir rätt

RUM FÖLJER EN
FELANMÄLAN
FRÅN UPPTÄCKT,
TILL ÅTGÄRD
OCH ANALYS

»Vi arbetar med olika typer av hotbilder. Oavsett vad som händer måste vi kunna säkra vårdproduktionen.«
Sid 6

innehåll#2

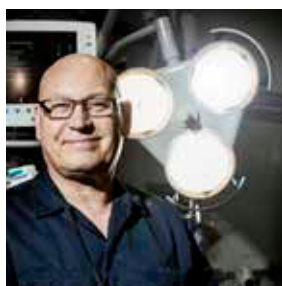
Känner trygghet_6

Länets sjukhus ska vara trygga. Men samtidigt är det viktigt att patienter och besökare känner sig välkomna.

Jobbar systematiskt_10

Locum bedriver i dag ett systematiskt miljöarbete, där kunderna informeras och ges möjlighet att påverka.

Fixar fel_12

När en felanmälan görs till Locums kundtjänst startar en åtgärdskedja. Rum har följt kedjan från anmälan till analys.

Rum för själen_20

En gång i tiden stod kyrkan för vården. I dag har kyrkan och andra trossamfund en viktig roll i att stötta människor i kris.

rum > red

RUM (4 nr/år) ges ut av Locum AB. **ADRESS:** Östgötagatan 12, Box 172 01, 104 62 Stockholm.
TELEFON: 08-123 170 00. **E-POST:** info@locum.se. **WEBB:** www.locum.se.
ANSVARIG UTGIVARE: Christina Hallberg. **REDAKTÖR:** Birgitta Holm Wahlberg, 08-123 173 54.
BILDREDAKTÖR: Carola Buretorp, 08-123 170 54. **PRENUMERATION:** prenumeration@locum.se.
PRODUKTION: Monte Rico AB, 070-730 00 80, och Birgersson AB. **EXTERN REDAKTÖR:** Tomas Eriksson. **GRAFISK FORM:** Birgersson AB. **TRYCK:** Trycks på miljövänligt papper hos miljöcertifierade tryckeriet Norra Skåne Offset. **OMSLAG:** Fredrik Stehn.

BILD RICHARD KAI

Entrétorg för mänskliga möten

BEHOV: När torgytan framför huvudentrén vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge byggdes för mer än fyrtio år sedan rädde andra ideal, därför har torget fram till i dag främst varit en trafikplats. Men den är en viktig yta som ofta är det första som möter patienter och besökare.

LÖSNING: Locum har byggt om entrétorget och gjort det tillgängligt även för människor. Torget får nya planteringar och platser för trivsel och umgänge, platser med bänkar för vila och samvaro och en intressant ljussättning. På torgets sidor finns ramper för in- och utfart till det p-garage som ligger under torget. När torget är klart kommer det att binda samman sjukhuset med Flemingsbergs centrum på ett helt annat sätt än tidigare.

ledare > patrik emanuelsson, vd locum

Säkerhet 24/7/365

HAR LOCUM KOLL på läget? Den frågan har vi under våren försökt svara transparent och ärligt på. Vi har tagit pulsen på de olika vårdfastigheterna och berättat om vad vi gör både på kort och lång sikt. Du har möjlighet att ta del av planerna för just ditt sjukhus på locum.se. Och ja, vi vågar säga att vi numera har koll på läget!

»VÅRA HYRESGÄSTER SKA ställa höga krav på Locum.« Det säger en av våra fastighetsförvaltare som kommer till tals i temat i det här numret av Rum. Jag kan bara hålla med! I temat berättar olika personer med anknytning till Södersjukhuset om sina roller när det gäller felanmälningar. Bland annat tipsar Södersjukhusets »meste« felanmälare om att använda Locums digitala system. Följ gärna hans exempel, det har många fördelar för dig som felanmälare.

ATT FÅ IN och agera på felanmälningar är ett sätt att säkra att sjukhusen fungerar dygnet runt, året runt. Varje handling vi gör ska syfta till just det. Det gäller i hög grad också det säkerhetsarbete som Locum bedriver och som handlar om allt från att säkra rätt ventilation till operationsrummen, passagesystem för ökad trygghet, bevakning med hundpatruller och inte minst att hålla hög beredskap för kriser och att kunna agera på samhällets hotbilder. Hotbilderna i dag finns både på hemmaplan och i det internationella perspektivet och rör frågor som flyktingsituationen, terrorism och hackerattacker. I maj bjöd Locum in sjukhusens säkerhetschefer att delta i ett uppskattat seminarium om säkerhetsläget i samband med utbildning och krisövning för Locums chefer inom projekt och förvaltning.

UNDER VÅREN HAR bygg- och fastighetsbranschen i Sverige tagit ett nytt initiativ – Håll Nollan. Håll Nollans vision är att ingen ska skada sig på landets byggarbetsplatser. Locum är en av tretton initiativtagare och organisationen har kommit överens om att arbeta med fyra huvudspår: ledarskap, kompetens, gemensamma standarder och kravställning. Vill du ta del av ett exempel på hur man konkret arbetar med arbetsmiljö på ett bygge, läs och lär om Bas-U på sista sidan.

NU HÄGRAR SOMMAREN om hörnet. Jag önskar alla våra hyresgäster i fastigheternas två miljoner kvadratmeter en trevlig sommar! ❀

+ **Locum har koll på läget.**

+ **Säkerheten har hög prioritet.**

+ **Trevlig sommar!**

i korthet >

Locum prisas

Locum har tilldelats Stockholms byggmästareförenings rotpris 2017 för restaureringen av det q-märkta Eastmaninstitutet, gjord i enlighet med ursprungsuppförandet, men med en genomgripande teknisk upprustning och tillgänglighetsanpassning.

– Det här är ett bra exempel på hur ett duktigt projektteam kan anpassa en åttioårig byggnad till en högspecialiserad verksamhet med dagens krav, säger Elisabeth Martin, vd för Stockholms byggmästareförening.

Locum har även tilldelats ett hedersomnämmande för satsningen på solenergi, i tävlingen Årets Solenergipris 2017.

BILD FOLKTANDVÅRDEN

Business Arena

Locum kommer att medverka på Business Arena 2017, vid Stockholm Waterfront Congress 20–21 september. Till eventet beräknas över femtusen besökare i fastighetsbranschen komma.

– Vårt mål är att träffa potentiella medarbetare och leverantörer, säger Jan Thelander, projektdirektör på Locum.

Vill ha svar

Varje år i augusti och september gör Locum en kundundersökning. Intervjuerna genomförs per telefon med utvalda nyckelpersoner hos hyresgästerna. Tf fastighetsdirektör Marie Boestad är mycket angelägen om att få bra svarsfrekvens.

– NKI-mätningen är ett viktigt kvitto på hur vi lyckas med vårt jobb, säger hon.

»Kampanjen ska göra det tydligt vad hyresgästerna kan förvänta sig av Locum,« säger kommunikationschef Åsa Berg. BILD CAROLA BURETORP

FÖRVALTNING > HAR KOLL PÅ LÄGET

Varje vecka under april, maj och juni har ett av länets sjukhus stått i fokus för Locums kampanj *Koll på läget!* Nyckelpersoner och medarbetare på sjukhusen ska kunna ta del av hur sjukhusen mår, och följa Locums kortsiktiga och långsiktiga planer för fastigheten. Allt för att sjukhusens anställda ska veta vad som händer, när det händer och varför.

– Genom kampanjen vill vi berätta om de planer som finns för fastigheterna på kort och lång sikt, både inom förvaltning och projekt. Vi vill också lyfta fram Locums produkter och tjänster

på ett enkelt och tydligt sätt, så att man som kund till Locum lättare vet vad man kan förvänta sig, säger Åsa Berg, kommunikationschef vid Locum.

Informationen ut till sjukhusen har gått via flera plattformar.

– Webbplatsen locum.se är kampanjens huvudplattform, där de tio sjukhusen har fått fullt fokus en vecka vardera. Förutom en personlig intervju med ansvarig förvaltningsområdeschef har vi breddat kommunikationen med filmer, citat och korta berättelser på sociala medier som Facebook, LinkedIn och Instagram.

3 frågor >

BILD DAN COLEMAN

Kicki Morsing,
Informationschef
S:t Eriks Ögonsjukhus.

Berätta om S:t Eriks Ögonsjukhus!

– Det är fortfarande Skandinavien enda sammanhållna ögonsjukhus och ett av Europas ledande ögonsjukhus. Vi jobbar med allt som rör ögat samt forskning och utbildning inom området. Vi har riksspecialitet inom ett antal områden, som exempelvis ögononkologi och barnglaukom. Vi ligger även långt framme inom bland annat hornhinnestjukvård och ögonplastikkirurgi.

Och nu ska ni flytta till Hagastaden?

– Ja, lokalerna här är slitna och vi saknar de utrymmen och den flexibilitet som modern ögonstjukvård kräver. Men framför allt vill vi öka förutsättningarna för nya forsknings- och näringslivssamarbeten i våra nya lokaler. Målet är att vi ska flytta under 2020. Här på gamla S:t Eriks sjukhusområde blir det troligtvis bostäder.

Hur förbereder ni er?

– Vi planerar byggnaden tillsammans med medarbetare, fastighetsägaren Vitartes, arkitekter och andra specialister. Vi har en extern projektledare från Locum, som håller ihop hela projektet. Den hjälpen är vi mycket glada för, eftersom det är kompetens som vi saknar.

Åsa Berg konstaterar att kampanjen har varit ett lite annorlunda sätt för Locum att kommunicera och den har fått genomslag.

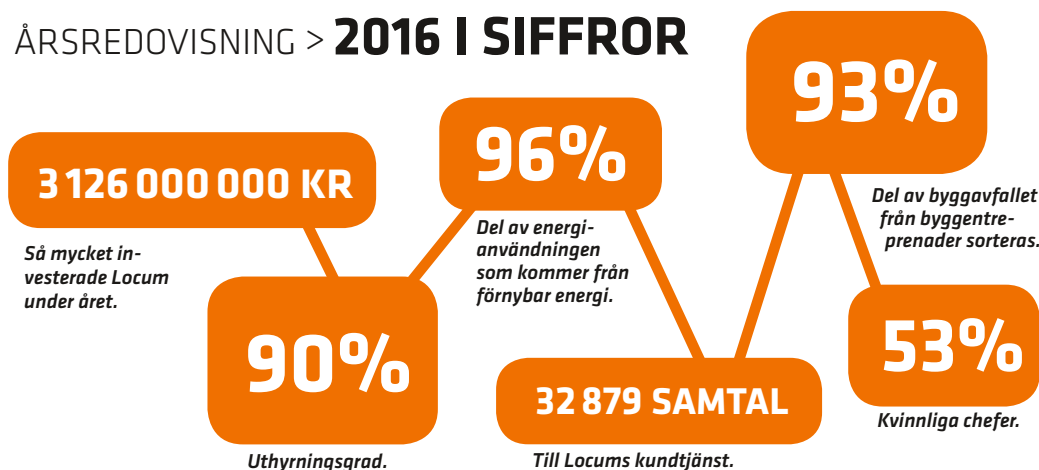
– Vi vet att många i vår målgrupp har tittat på kampanjen. Men det är för tidigt ännu att säga om det har varit en lyckad satsning, det kan vi först avgöra på längre sikt. Tanken med kampanjen är ju att den tillsammans med många andra insatser ska göra våra hyresgäster mer nöjda med Locum. Vi vill att de ska känna till våra produkter och tjänster. Och genom tydlighet, klara besked och löpande kommunikation ska de uppleva att Locum har koll.

Men har Locum koll på läget?

– Absolut, det har vi. Genom systematisk förvaltning, analys och förbättringar tar vi pulsen löpande på våra fastigheter. Och genom kampanjen har många inom Locum fått bättre koll även på de vårdfastigheterna man själv inte jobbar med.

Fotnot: Locums planer för ett specifikt sjukhus finns på finns locum.se, även efter den vecka då sjukhus stått i fokus.

ÅRSREDOVISNING > 2016 I SIFFROR

A young girl with her hair in a ponytail, wearing a red sweater, stands next to a woman wearing a dark cap and a green sweater. They are both smiling and looking towards the right. The background is a brightly lit hospital hallway with other people and signs visible in the distance.

Trevlig säkerhet

Det ska vara tryggt att vistas på länets sjukhus och vård ska kunna ges i alla lägen. Det ställer krav på alltifrån lås och brandsprinkler till reservkraft och terrorberedskap. Och inte minst att miljön är rofylld.

TEXT Anna-Karin Andersson

BILD Olof Holdar

För att personal, patienter och besökare ska känna att det är säkert att vara på ett sjukhus i Stockholms län är det viktigt att skapa en trivsamt stämning. Skulle man tydligt markera att man stänger ute potentiella hot skulle det kunna få den motsatta effekten.

- Att man får ett positivt bemötande och hjälp med att orientera sig när man kliver in på ett sjukhus har större betydelse för trygghetskänslan än att förse ingången med svår genomträngliga gallergrindar eller avancerade låssystem, förklarar Anders Gidrup, säkerhetschef på Locum.

Entréhallen vid Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge är ett bra exempel på denna grundläggande tanke kring säkerheten för de sjukhus som Locum förvaltar. Här välkomnas besökare genom att enkelt nå informationsdisken direkt när de kliver in. Skyltningen är tydlig och den som behöver hjälp med att hitta rätt i de stora byggnaderna kan få vägledning av sjukhusets servicepersonal. Trots de stora öppna ytor och många människor i rörelse är det lugnt och fridfullt.

Men även om intrycket präglas av en tillgänglighet kommer du inte långt in i sjukhuset utan behörighet. Personalen på akutmottagningen har exempelvis

Sjuksköterskan Carina Andersson och undersköterskan Kia Andersson, som jobbar på akuten på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, diskuterar vad som skapar trygghet på arbetsplatsen tillsammans med Maja-Lena Gustafsson, säkerhetssamordnare på Locum, och Anders Gidrup, Locums säkerhetschef.

»Vi arbetar med olika typer av hotbilder. Oavsett vad som händer måste vi kunna säkra vårdproduktionen.«

DET INGÅR I SÄKERHETS-BEGREPPET

I Locums säkerhetsarbete vid sjukhusen ingår fysiskt skydd som exempelvis skalskydd som lås- och passersystem, systematiskt brandskyddsarbete, kontinuerlig analys av hotbilder, incidenthantering, informations-säkerhet, säkerhetsskydd och kontinuitetsplanering.

vant sig vid att dörrarna till deras arbetsplats alltid är låsta.

– Utan min legitimation och passerkort kan jag inte jobba. Ibland känns det lite krångligt att det ska behöva vara så, men det ger mig också trygghet, säger Kia Andersson, undersköterska på akutmottagningen.

För att garantera säkerheten krävs ett samarbete mellan Locum och sjukhusens egna säkerhetsorganisationer. Säkerhetsbegreppet innefattar ett brett spektrum av risker, så mycket mer än det där dagliga som skapar den allmänt trygga atmosfären, som ronderande ordningsvakter, passersystem och kameraövervakade kulvertar.

I säkerhetsarbetet ingår även brandskyddet liksom driftförsörjning av el, vatten, värme och telekommunikationer samt beredskap för stora olyckor och hot som organiserad brottlighet och terrorism.

– Vi arbetar med olika typer av hotbilder. Oavsett vad som händer måste vi kunna säkra vårdproduktionen, säger Carl Magnus Rutherford, chef på säkerhetsledningen vid Karolinska Universitetssjukhuset.

Enligt Carl Magnus Rutherford har säkerhetsfrågorna som rör sjukhusen i Stockholms län ändrat karaktär genom åren och fått en mer framskjuten position på agendan. Det är det svenska säkerhetspolitiska läget och den ökade sociala oron i samhället som har påverkat i den riktningen. I samband med terrordådet i Stockholm i april 2017 fick Karolinska Universitetssjukhuset pröva sin organisation för högsta beredskapsläge.

Framtidens stora utmaning kring säkerhet på sjukhus ligger i att klara en större samhällsstörning som exempelvis om stadens elnät skulle slås ut eller att det kommunala vatten- eller avloppssystemet skulle haverera.

Eva-Lena Pousette och Zaarek från Avarn Security har koll på säkerheten.

Säkerhetscheferna Carl Magnus Ruterfalk och Anders Gidrup är överens om planeringen kring Locums övertagande av bevakning och fysiskt skydd vid de två sjukhusen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har tagit fram riktlinjer för »det robusta sjukhuset« för att lyfta fram vägar till att öka sjukhusens funktions säkerhet vid kriser.

– Sjukhusen måste vara mer eller mindre självförsörjande på vatten och el så att vården kan bedrivas även om samhällets tekniska infrastruktur kraschar eller drabbas av avbrott, säger Anders Gidrup.

I projektet med att rusta sjukhusen och minska det samhälleliga beroendet ingår även att trygga kommunikationsvägarna. Vid kriser slås mobilnäten snabbt ut och att kommunikationssystemet Rakel fungerar mellan medarbetare inom samhällsviktiga verksamheter är i de lägena oerhört betydelsefullt.

Ännu en utmaning kring säkerheten rör de mindre sjukhusen, där det finns många olika

aktörer som behöver koordineras för att hela säkerhetskedjan ska fungera.

– Vi har hittat smarta lösningar kring skal skyddet så att entrédörrar bara kan passeras vissa tider och väktare cirkulerar löpande mellan ett antal mindre sjukhus i patrullbilar. Personalen kan också när som helst larma och snabbt få stöd om det skulle uppstå en situation som upplevs otrygg, säger Maja-Lena Gustafsson, säkerhetssamordnare på Locum.

De tre säkerhetsexperterna intygar att Stockholms läns vårdfastigheter är trygga miljöer och att beredskapen för kriser är hög. Och på sätt och vis är Rums reportagebesök en vardagsförmiddag på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge kanske ett exempel på just det där lugnet.

– Jag har precis hjälpt en lite förvirrad äldre patient att hitta tillbaka till sin vårdavdelning, säger ordningsvakten Richard Lindell. ❀

SÅ ARBETAR LOCUM MED SÄKERHETEN PÅ SJUKHUS

- Ett nära samarbete med de stora sjukhusens egna säkerhetsorganisationer och en samordnande roll av olika aktörer för skydd av de mindre sjukhusen.

- Årliga risk- och sårbarhetsanalyser som ligger till grund för trygghets-höjande åtgärder och säker drift.

- Trygghetsronder en-två gånger per år, vilket ger en aktivitetslista med åtgärder på kort och lång sikt.

- Har en organisation för en central krisgrupp under ledning av vd och lokala krisgrupper vid samtliga sjukhus samt vid stora byggprojekt. Krisplaner finns utarbetade i samklang med Stockholms läns landstings krisplaner.

- Använder ett digitaliserat system för incidentrapportering.

- Driver utvecklingen av passage-system på sjukhusen och ökar tryggheten genom att styra behörigheter.

- Locum är en viktig aktör i arbetet »det robusta sjukhuset« där Locums säkerhetschef sitter i den övergripande styrgruppen tillsammans med representanter från MSB och Socialstyrelsen. I arbetet ingår att ta fram riktlinjer och strategier för att bland annat klara ett långvarigt avbrott i sjukhusets försörjning av el, vatten, värme eller system för informationsteknik eller telekommunikationer. Även att ha beredskap vid en svår olycka med många skadade, brand som ställer krav på utrymning av patienter, bombhot, terrorism och extremt väder.

- Locum har i samråd med Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, genomfört en risk- och sårbarhetsanalys av vårdfastigheter med SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition), som är ett system för övervakning och styrning av samhällskritisk infrastruktur.

BEREDSKAPSFUNKTIONEN

Locums beredskapsfunktion larmas utanför ordinarie arbetstid vid oönskade händelser och tillbud i Locums fastigheter, vardagar 17-08 och dygnet runt på helger.

Locum i förändring > Investeringar

Locum har startat ett ambitiöst förbättringsarbete med målet att få nöjdare kunder. Rum ska i en serie artiklar dokumentera det arbetet.

Miljöarbete görs med systematik

PROBLEMATIK: Locum här länge drivit ett ambitiöst miljöarbete. Men det har potential att bli ännu mer systematiskt.

MÅLSÄTTNING: Med en ny ambitiös miljöplan som grund driver vi miljöarbetet än mer systematiskt för att säkra en framgångsrik utveckling.

Locums nya miljöchef Elisabeth Teichert säger sig vara imponerad av vad hon har sett på sin nya arbetsplats.

– Jag ser allt med nya ögon, och det jag ser är att Locum gör ett bra jobb utifrån en hög målsättning. Ett exempel är att när många andra fastighetsbolag strävar efter att nå Miljöbyggnad Silver så strävar Locum efter Miljöbyggnad Guld, säger hon.

Men det går inte att vila på gamla lagrar i ett så angeläget ämne som miljöarbete. Locum har tagit fram en miljöplan för 2017–2030 med mål på kort och lång sikt som bidrar till att upp-

fylla Stockholms läns landstings miljöprogram. En förebild för miljöarbetet är det energiarbete som Locum påbörjade 2016. Då gjordes en energiplan för varje fastighet, med en beskrivning av mål och vilka åtgärder som krävs för att nå dessa.

– Sedan följer vi upp arbetet varje månad i en förvaltningsrapport där vi rapporterar vilket utfall vi får på energianvändningen och följer upp löpande de planerade energiåtgärderna, säger Annika Karlsson, energistrateg.

Nu fortsätter arbetet inom andra miljöområden, grundat på de arbetssätt som regleras i

ISO 14001. Det innebär att man årligen utvärderar och uppdaterar miljöutredningen som kartlägger hur Locum påverkar miljön. Det handlar om att titta på allt som företaget gör där man graderar hur stor miljöpåverkan detta för med sig, hur stor risk det är att någonting inträffar som kan påverka miljön och i så fall hur stor skada det kan göra. Därefter betar man av områden med störst miljöpåverkan först.

– Egentligen inga konstigheter. Man kartlägger läget, tar fram handlingsplaner, målsätter, genomför, följer upp och förbättrar. Och prioriterar det som är viktigt, säger Elisabeth Teichert.

»VI RAPPORTERAR UTFALLET PÅ ENERGI-ANVÄNDNINGEN VARJE MÅNAD I EN FÖRVALTNINGSRAPPORT.«

BILD OLOF HOLDAR

Vilka områden det rör sig om kan förändras över tid.

– Ibland har man lyckats så bra med en miljöaspekt att det inte längre är relevant utifrån kostnader kopplat till miljönytta att jobba med den längre. Då får man omvärdera vad som är viktigt, säger Petra Hansson, miljösamordnare.

Att bedriva miljöarbete i en vårdfastighet är en utmaning.

– Kontor eller bostadshus är enklare att arbeta i, där finns inte alla de installationer som vi ska ta hänsyn till, allt från gasledningar till reservkraftverk. Här måste också verksamheten fungera dygnet runt, året runt.

Locum vill verka för att ge sjukhusen möjlighet till ett eget aktivt miljöarbete. Vägen dit är dialog och information.

– I dagsläget får sjukhusen en årlig statistik inom två områden, energiförbrukning och avfall. Den läses i första hand av miljösamordnarna som i sin tur använder den i sina ledningsgrupper. Men vi tittar på hur vi kan kommunicera på fler och enklare sätt, för en siffra är bara en siffra innan den sätts i ett sammanhang. Vi behöver hitta ett sätt att skapa större förståelse och motivation, till exempel genom att visa hur långt en bil som drivs på biogas kan gå, tack vare sjukhuset mat-

insamling. Det skulle göra det mer meningsfullt att fortsätta att gå till soprummet, säger Petra Hansson.

Har ni de rätta förutsättningarna för dessa ambitioner?

– Ja, eftersom vi har förmånen att ha en aktiv ägare och en aktiv ledning som driver miljöfrågor.

Vad händer om ni lyckas med allt?

– Om man som miljömänniska har gjort ett riktigt bra jobb och lyckats att arbeta in miljö- och hållbarhetsarbetet som en naturlig del av allt annat arbete, då behövs man faktiskt inte längre! 🌸

TEXT TOMAS ERIKSSON

VD KOMMENTERAR

»Fastigheter har en stor miljöpåverkan. Locums miljömål är att vara klimatneutrala. Landstingets fastigheter ska inte lämna ett negativt avtryck i miljön. Det är jag säker på att vi alla kan ställa oss bakom.«

PATRIK EMANUELSSON
VD LOCUM

GÖR RÄTT VID FEL!

När en felanmälan når Locums kundtjänst, digitalt eller via telefon, startar en lång kedja av åtgärder. Från att en arbetsorder läggs ut fram till att någon analyserar om det finns något bakomliggande fel eller hur denna typ av fel ska kunna undvikas i framtiden. Rum har pratat med de berörda längs vägen.

TEXT Anna-Karin Andersson BILD Fredrik Stehn

Thomas Lindén
Vaktmästare
Södersjukhusets
akutmottagning

»Varje dag gör jag flera felanmälningar till Locums kundtjänst«

Stopp i toaletter, defekta lysrör, strul med automatiska dörröppningsknappar och trasiga eluttag.

Det är många människor som rör sig på akuten på Södersjukhuset och tempot är högt så det är mycket som slits och går sönder. Varje dag gör jag flera felanmälningar till Locums kundtjänst.

Oftast är det sjukvårdspersonalen som upptäcker felet först. De mejlar eller ringer mig eller så hugger de tag i mig i korridoren när de har stött på saker som behöver åtgärdas. Jag upptäcker också grejer som måste

fixas till när jag går mina dagliga ronder i lokalerna.

Bedömer jag att det krävs en akut åtgärd ringer jag till Locums kundtjänst. Jag är tydlig i min beskrivning av ärendet. Jag vet av egen erfarenhet att det underlättar för den som ska utföra jobbet. Om jag exempelvis ska laga en bårvagn som är märkt med en post-it-lapp där det bara står »trasig« brukar jag fråga vårdpersonalen hur de skulle behandla en patient som kort och gott uppger sig vara sjuk. Informationen om felet ska vara tydlig.

Gör jag en felanmälan som inte är brådskan-

de använder jag det digitala systemet och skriver in i webbformuläret vad saken gäller, var i huset felet finns och anger mina kontaktuppgifter.

När jag gjort en felanmälan får jag alltid ett bekräftande mejl på att ärendet är mottaget.

Varje uppdrag får ett ordernummer som jag sedan kan följa på webbportalen. Jag ser när arbetet är påbörjat och får besked om när det är slutfört. Den där feedbacken är viktig för mig. Jag vill ju veta orsakerna till felet och få veta hur och när de löstes så att jag kan berätta det till vårdpersonalen som primärt är de som berörs.«

Lenka Zbrankova
Kundtjänstmedarbetare
Locum

»Välkommen till Locums kundtjänst, du pratar med Lenka«

Hej och välkommen till Locums kundtjänst, du pratar med Lenka. Så svarar jag i telefonen mellan tjuugo och femtio gånger per dag. På min skärm poppar det också upp notiser varje gång någon använt webbportalen för att meddela oss att något är trasigt eller behöver ses över. Fler och fler väljer att höra av sig till oss på det sättet, det är smidigt. Det är väldigt varierande ärenden som kommer in från länets sjukhus. Det gör mitt jobb spännande. Ibland kan det handla om akuta saker, som när hela rörposen är ur funktion någonstans eller att det har

blivit läckage i en rörledning. När något kräver omedelbar lösning vänder jag mig till vår driftcontroller här på Locums kundtjänst för att säkerställa att ärendet blir omhändertaget direkt. Andra gånger rör det sig om saker som kan vänta med åtgärd ett par timmar, ett dygn eller ett par dagar. För mig gäller det alltid att snabbt skapa mig en uppfattning om problemet och bedöma hur bråttom det är.

Om felanmälaren ringer in till kundtjänsten ber jag om upplysningar om felet och skriver in det i Locums digitala system som kallas Landlord. Jag noterar karmnumret på

rummet där själva felet finns, sedan anger jag kontaktuppgifter till den som har gjort anmälan. Så snart jag klickar på sparaknappen får felanmälningen automatiskt ett ordernummer och driftentreprenören på det aktuella sjukhuset får ett meddelande. Ett ärende som har anmälts via webbportalen granskar jag om det behöver kompletterande uppgifter.

I samband med att jag har överlämnat en order till driftentreprenören är mitt uppdrag klart. Men i systemet kan jag följa hur och när det blir avhjälpt. Ibland blir jag nyfiken och går in och tittar hur saker har löst sig.«

Eman Abdalla
Drifttekniker
Veolia

»Problem måste lösas med hänsyn till människorna i lokalerna«

Att jag kan åtgärda fel känns extra betydelsefullt i en sjukhusmiljö. Fungerar exempelvis inte toalettbelysningen på ett avdelningsrum får det stora konsekvenser för patienter och vårdpersonal. Men det är inte bara att lösa problemen, det måste ske med hänsyn till människorna som är i lokalerna. Jag brukar sätta mig in i hur jag hade velat att en drifttekniker agerade om jag själv låg på sjukhus.

Jag får mina ärenden tilldelade av min driftkoordinator. Eftersom jag är elektriker får jag oftast uppgifter som har med el att göra, men

det kan även vara andra typer av driftfel som rör vatten, värme eller ventilation. Vanligtvis får jag en felanmälan som ett textmeddelande i mobilen. Men är det så akut att det behöver tas om hand direkt får jag ett telefonsamtal.

Mina snart tio års erfarenhet av att jobba på Södersjukhuset gör att jag snabbt kan göra en bedömning av det anmälda felet utifrån den kortfattade informationen som står i ordern. Finns det tid brukar jag ändå ta kontakt med kunden som har gjort felanmälan för att få en tydligare beskrivning.

I nittio procent av fallen kan jag på egen

hand åtgärda de felanmälningar som hamnar hos mig och när jag har slutfört ärendet klarmarkerar jag ordern i vårt system. När jag ser att det finns åtgärder som skulle förebygga liknande fel på sikt ger jag förslag på sådana lösningar. Lyckas jag inte själv lösa det på en gång rapporterar jag till driftkoordinatören vad som krävs för att avhjälpa problemet.

Jag brukar få uppskattning när jag kommer och fixar fel. Det känns kul att kunna göra skillnad. Att det på sina håll på sjukhuset är dålig täckning på mobilen är det enda som kan störa mig.«

Lars Bolander
Driftcontroller
Locum

»Jag kopplas in vid akuta fel eller vid brister av större karaktär«

» I morse fick jag ett samtal om att en lastbil hade kört in i en cykel-parkering och en stor stenkruka utanför Södersjukhusets entré under natten. Den typen av lite speciella fall hamnar på mitt bord.

I vanliga fall kopplas jag in vid akuta fel eller vid brister av större karaktär. Det kan till exempel handla om återkommande anmärkningar på ventilationen någonstans i byggnaden. Man skulle kunna sammanfatta det med att de felanmälningar som jag blir involverad

i är sådana som inte kan lösas ensamt av drift-entreprenörens tekniker.

När jag blir kontaktad finns ärendet allt som oftast redan med i det digitala systemet, Landlord. Det har gjorts en felanmälan som fått ett ordernummer och så blir jag inblandad under processens gång för att vara behjälplig med lösningen. Är det exempelvis läckage i ett rör kan jag behöva kontakta Södersjukhusets fastighetsavdelning och meddela att det finns behov av att tillfälligt stänga av vattnet i en stam i en av husets flyglar. Jag är som en spin-

del i nätet, en länk mellan kunden, Locum och de som ska anlitas för att åtgärda felet. Jag har en fördel av att ofta vara på plats på Södersjukhuset och har dagligen kontakt med arbetsledaren på företaget Veolia som sköter driften. Jag har bra koll på husets alla skrymslen och vrår och god kännedom om fastighetens skick.

För mitt jobb är också den information man kan få ut av felanmälningarna viktiga. De ger information om var det finns underhållsbehov. Siktet är alltid inriktat på att arbeta förebyggande och minimera att felen uppstår.«

»Våra hyresgästerna ska ställa höga krav på oss«

» Felanmälningarna ger en indikation på fastighetens allmänna status, hur de mår. De ger mig värdefull information om befintliga och kommande behov på Södersjukhuset där jag är ansvarig fastighetsförvaltare. Jag och mina kolleger ronderar också i allmänna utrymmen för att hålla koll på att allt fungerar som det ska.

I felanmälningarnas kedja kopplas jag framför allt in när det är fastighetsrelaterade ärenden, som när en åtgärd kräver större ingrepp i väggar eller när luftflöden behöver jus-

teras för att förbättra ventilationen. Det kan också handla om att fatta beslut på ett strategiskt plan och att tänka långsiktigt. Om det exempelvis visar sig att det är återkommande problem med belysningen på ett och samma ställe bör troligen hela belysningslösningen ses över och en upprustning av all armatur ingå i det planerade underhållet. På det sättet är även mindre fel i den vardagliga driften av intresse för mig. När vi analyserar inkomna felanmälningar i vårt system Landlord bidrar alla ärenden till den sammantagna bilden av

vilka åtgärder som kan förbättra fastigheten.

Det kan uppfattas som att felanmälningar är något negativt, att det skulle vara synonymt med klagomål och ett tecken på missnöje, men jag menar att det är tvärtom. Locum vill uppmuntra alla som arbetar på sjukhusen att uppmärksamma oss på brister. Att strunta i att göra en felanmälan när man ser behov av en åtgärd tolkar jag snarare som att man har låga förväntningar. Våra hyresgäster ska ställa höga krav på oss och påtala om vårdlokaler inte fungerar optimalt.«

Bra analys ger färre fel

Analysen av alla felanmälningar som görs bidrar till långsiktiga lösningar. Målet är att fel aldrig eller sällan ska behöva uppstå. Och skulle ett fel ändå uppstå, så är tanken att fastighetsförvaltningssystemet per automatik ska rapportera detta till Locum.

TEXT Anna-Karin Andersson **BILD** Olof Holdar

- Jag kan med hjälp av min laptop ta fram statistik över vilka typer av åtgärder som har gjorts i en specifik del av en sjukhusbyggnad under en given tidsperiod. Felanmälningarna ger oss värdefull information, säger Jeppe Calom, tillförordnad affärsutvecklingsdirektör på Locum.

Det är en viktig anledning till att Locum år 2015 började ta över kundtjänst och hantering av felanmälan. Tidigare sköttes den servicen framför allt av sjukhusens driftentreprenörer. Men genom att Locum nu själva tar emot felanmälningar och följer upp hur ordena tas om hand och åtgärdas är det också Locum som förfogar över uppgifterna som lämnas. Och de ger en ökad kännedom om fastigheternas skick och behov.

Ett stopp i en toalett eller ett trasigt lysrör kan tyckas vara enstaka och lätt utförda rutinärenden och inget att bry sig om efter en utförd reparation. Men i och med att alla felanmälningar som görs matas in i Locums digitala fastighetsförvaltningssystem, Landlord, blir varje order en del i en större helhet. Det blir till data som kan analyseras.

- Rätt använt kan de ligga till grund

»FLÄKTEN SKA SJÄLV KUNNA MEDDELA VÅRT SYSTEM NÄR KULLAGRET BEHÖVER BYTAS UT«

/ Jeppe Calom

för långsiktiga förbättringsåtgärder och förebygga framtida fel. Då skapar vi bättre fastigheter och bättre förutsättningar för vården, säger Jeppe Calom.

Ett sådant konkret exempel gäller hissar på länets akutsjukhus. Tack vare systemet Landlord kunde Locum uppmärksamma att det hade varit 28 stopp i en och samma hiss under en tre-månadersperiod. Det ledde fram till att man såg att det var en bättre lösning att arbeta för att byta ut hissen i stället för att fortsätta med de upprepade reparationerna.

Övergången till att alla vårdfastigheterna inkluderas i Locums kundtjänst har skett successivt, men från januari 2017 är hela beståndet med i systemet. Utmaningen ligger nu i att hitta nya intelligentare sätt för att använda informationen i databasen som löpande fylls på.

- En vision för framtiden är att exempelvis en fläkt själv kommer att kunna meddela vårt fastighetsförvaltningssystem att kullagret börjar bli uttjänt och behöver bytas ut. Som fastighetsägare och förvaltare ökar det vår möjlighet att arbeta proaktivt i alla lägen, säger Jeppe Calom. ❁

KARMNUMMER – VAD ÄR DET?

Vid en felanmälan eller beställning kan du få frågan vilket karmnummer rummet har. Karmnumret fungerar som våra teknikers karta för att hitta var just ditt ärende finns på sjukhuset. Du hittar det aktuella rummets karmnummer till vänster på den övre dörrlisten. Om rummet saknar nummer ange ett närliggande rums karmnummer. Den övervägande delen av alla rum har karmnummer och vi arbetar för närvarande med att märka upp de kvarvarande rummen.

KUNDTJÄNST PORTAL.LOCUM.SE

ANTAL INKOMMANDE ÄRENDEN

Varje dag tar Locums kundtjänst i genomsnitt emot 208 telefonsamtal, 85 webborder och 137 e-postmeddelanden. Under mars 2017 gjordes 8 137 order. Under ett år blir det sammantaget närmare 100 000 order.

AKUTA ÄRENDEN

Varje dag tar Locum i genomsnitt emot 2 akuta order. Det kan till exempel vara gaslarm om koldioxid i en ambulanshall, ventilation som har stannat helt i ett undersökningsrum vars utrustning kräver sval temperatur, medicinrum på en akutavdelning som har gått i baklås eller patientlarm som slutat att fungera.

SÅ UPPFATTAS KUNDTJÄNSTEN AV KUNDERNA

Locums enkätundersökning, som genomfördes i början av 2017 för att kartlägga hur nöjda kunderna är med kundtjänsten visar att 51 procent är nöjda och 30 procent mycket nöjda. Mest nöjd är man med bemötandet och minst nöjd med återkopplingen i ärendet. Den genomsnittliga kötiden på inkommande telefon för kunden är tio sekunder.

81%

Antal kunder nöjda eller mycket nöjda med kundtjänst

FELANMÄLAN ELLER BESTÄLLNING

FELANMÄLAN

En felanmälan görs när ett fel i lokalerna eller utomhus behöver åtgärdas. Det kan handla om allt från slitage, klotter, istappar och snö till akuta fel som vattenläckor, trasig nödbelysning och eller andra fel som orsakar fara för liv eller fastighet.

BESTÄLLNING

En beställning görs av den som exempelvis behöver få hjälp att installera en diskmaskin i personalrummet eller skruva upp en hylla på väggen. Vad som kan beställas på ett sjukhus regleras av ett tilläggsavtal till hyresavtalet och debiteras separat.

SÅ NÅS LOCUMS KUNDTJÄNST

Locum Kundtjänst tar emot felanmälningar och beställningar samt behandlar alla frågor som rör drift och skötsel både inom- och utomhus på sjukhuset.

WEBB
portal.locum.se

VID
AKUTA
ÄRENDEN
RING
08-123 172 00

FÖRDELAR MED ATT ANMÄLA PÅ WEBBEN

Fördelarna med att göra felanmälan och beställningar via webben:

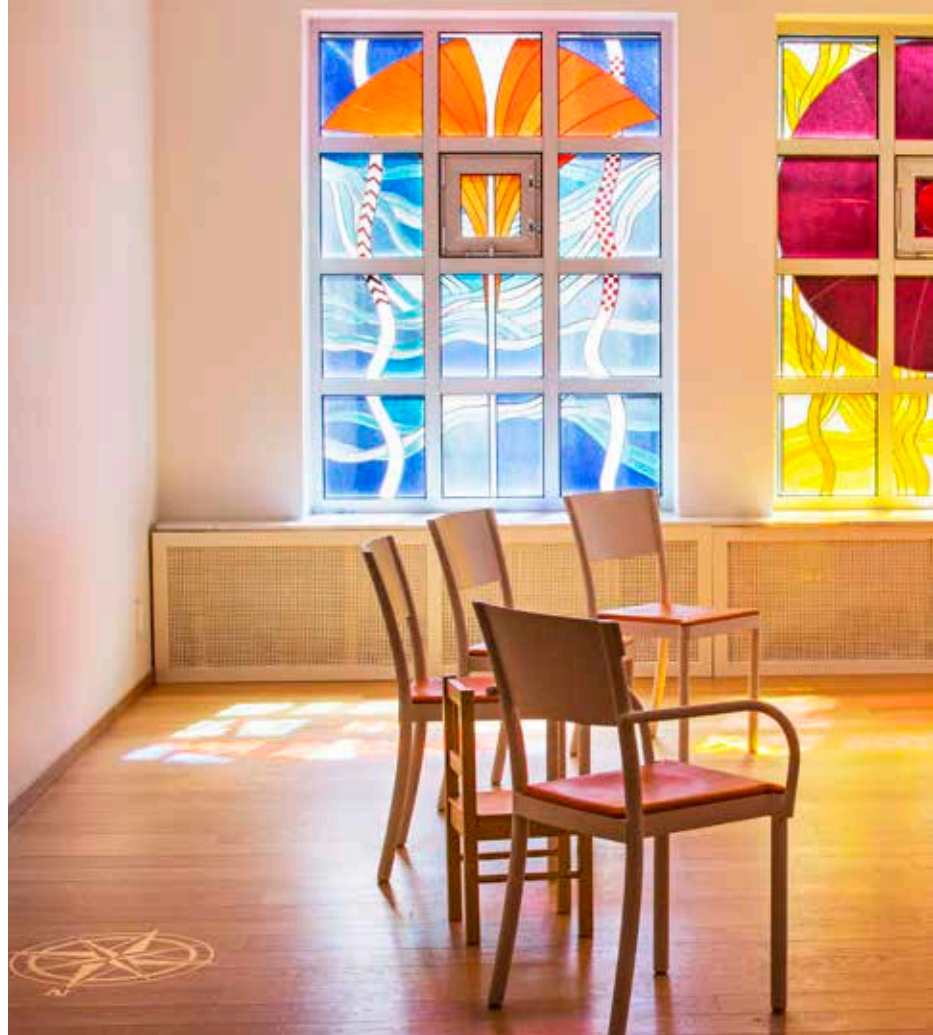
- Ger överblick över avdelningens alla ärenden, oavsett vem som har anmält.
- Ger löpande återkoppling och möjlighet att följa anmälan i realtid.
- Ger möjlighet att lägga din beställning eller felanmälan när det passar dig.

FYRA VANLIGA FEL

- Krånglande dörrar
- Trasiga lysrör
- Stopp i avlopp
- Hissen står still

En lasarettspräst vid Dalens sjukhus.

Andliga rum som läker

Även i moderna och högteknologiska sjukhus spelar sjukhusens andliga rum en viktig roll inom vården. Genom själavård, samtal och tröst till människor i kris fyller de olika trossamfundens ett behov som vårdpersonalen inte alltid kan tillfredsställa. **TEXT** Fredrik Helmertz **BILD** Mikael Ullén, Sol-Britt Eriksson, Landstingsarkivet

Ett ungt par drabbas av en avgrundsdjup sorg. Deras efterlängtnade barn dör under förlossningen och familjen är lamslagen. Mamman, som känner en symbios med barnet, vill inte lämna sjukhuset utan den nyfödda. Tanken är djupt mänsklig, men inte rationell. I det här läget kan det vara skönt för vårdpersonalen att ringa Sjukhuskyrkan och få hjälp.

Kyrkan har beprövade ritualer för den typen av händelser, utvecklade och formade under kyrkans historia i den kontext man verkat. I det här fallet kunde sjukhusprästen utföra en så kallad utfärdsbön för familjen. Ordna en liten ceremoni för familj, anhöriga och vänner där de sjöng, bad och tog farväl av barnet. För

familjen blev det en bekräftelse att andra hade gått igenom samma sorg. Ritualen blev normaliserande. Familjen fick ett avslut.

Att ta hand om sjuka och döende har varit en av kyrkans viktigaste uppgifter ända sedan den grundades. Det är därför inget märkligt att de andliga rummen har en framskjuten plats på många sjukhus, trots att vi lever i en sekulär och mångkulturell tid. Vägen dit har varit lång och snirklig och speglar kyrkans skiftande betydelse i samhället. Under medeltiden, när klosterväsendet växte fram, så var det kyrkan som representerade dåtidens spetskompetens inom sjukvård och apoteksväsende. I Stockholm nämns Helgeandshuset första gången i

skrifterna år 1301. Finansieringen av hospitalen skedde genom donationer från borgerskapet, som i gengäld fick en primitiv vårdorganisation, bra att ha i glädje och nöd.

I samband med reformationen på 1500-talet ställdes hospital och sjukstugor under landshövdingens och biskopens uppsikt. Vid hospitalen fanns särskilda hospitalspräster. Man ansåg att böner och psalmer i sig själv hade läkande krafter. Kyrkan hade även en kontrollfunktion i den växande statsapparaten, gudstjänster skulle hållas varje vecka.

Trots att sjukvården professionaliserades under 1600-talet med nya yrkesgrupper som fältskärer och kirurger behölls kopplingen

< Andaktsrum vid S:t Görans sjukhus. En kompassros i golvet underlättar för besökare att hitta rätt böneriktning.

Bårhuset vid Norrtälje sjukhus.

Andaktsrummen är numera utformade för alla större religioner, med dess heliga skrifter och utrymme för religionernas ritualer.

till kyrkan. Läkare som utexaminerades från Uppsala universitet var tvungna att även ha en examen i teologi.

Det första moderna sjukhuset i Sverige var Kungliga Serafimerlasarettet som öppnades 1752. Nu fick den lokala församlingsprästen ta ansvar för själavården på sjukhuset. Så fungerade det fram till 1862, då de nybildade landstingen blev huvudmän för sjukvården i landet. För den andliga vården anställde man lasaretspräster från Svenska kyrkan som nu blev en del av sjukhusens personalstyrka. Ordningen – prästen som landstingsanställd – kvarstod fram till 1962 då lasaretsprästerna genom en ny reform åter hamnade under Svenska kyrkan.

Under de hundra åren som hade förflutit hade samhället genomgått stora förändringar på det religiösa området. Frikyrkorna hade etablerat sig och lagen om religionsfrihet antogs 1951. Frikyrkorna fick därmed bedriva andlig vård på sjukhusen, men i praktiken blev det svårt. Verksamheten finansierades genom insamlingar, men räckte inte till att betala hela tjänster. Staten gick in med bidrag 1980.

I början på 1980-talet började de kristna samfundet samarbeta om själavården på

sjukhusen. Resultatet blev den andliga verksamhet som vi kallar Sjukhuskyrkan.

I takt med att samhället har förändrats har behovet av en mångreligiös sjukhuskyrka ökat. Diskoteksbranden i Göteborg 1998, där 63 ungdomar dog, avslöjade ett uppdämt behov av själavård för olika religioner och trosinriktningar.

Även sättet att ta avsked av de avlidna skiljer mellan religionerna. Därför har man även sett till att rummen för avsked görs religionsneutrala. Rummen ska vara vackra och harmoniska, gärna konstnärligt utsmickade. På Karolinska Universitetssjukhuset Solna finns en uppskattad lösning. Den avlidne körs med hiss upp från bårhuset till visningsrummet som ligger i det så kallade Kapellet. Där råder en sakral stämning. Det är högt i tak och ljusa

Sabbatsbergs kyrka, byggd omkring 1710.

väggar. Möjligheter finns att tvätta sig om religionen ställer sådana krav. I dag anpassas sjukhusens andliga rum till att vara mångreligiösa. På Södersjukhuset finns en öppen mottagning med ett meditationsrum för alla religioner. Patienter och anhöriga kan enkelt gå in och tända ett ljus eller skriva ner sina tankar i en särskild bönebok. Alla är välkomna.

Den ekumeniska sjukhuskyrkan på Södersjukhuset har tre medarbetare, två från Svenska kyrkan och en från frikyrkan. Det finns också en muslimsk koordinator tillgänglig vid behov, anställd av Islamska samarbetsrådet. Koordinatorm hjälper muslimska patienter, kan förmedla kontakt med en imam och informerar sjukvårdspersonalen om islams olika regler och ritualer. Andra religioner har liknande upplägg. På S:t Görans sjukhus har det nya andaktsrummet utformats för de fem världsreligionerna. Kristna, judar, muslimer, hinduer och buddister har fått var sitt väggfast skåp där de förvarar sina religiösa symboler. På ekgolvet finns en kompass som underlättar att hitta rätt böneriktning.

Sjukhuskyrkan vilar på tvåtusen års erfarenhet av själavård i andliga rum. Inget tyder på att behoven kommer att minska i framtiden. ❀

fråga locum >

Storhandlare

Vad gör en upphandlare på Locum?

Hjälper verksamheten att teckna konkurrenskraftiga avtal, genom att bland annat skriva underlag som har kravställts utifrån verksamhetens behov samt säkerställer att konkurrensutsättningen sker öppet och enligt lagen. Locum genomför ett hundratal upphandlingar varje år, i första hand inom byggtreprenader och av konsulter, till ett sammanlagt värde av tre-fem miljarder kronor.

Vilka upphandlingar är svårast?

Det mest komplexa är teknisk drift av ett sjukhus, eftersom det upphandlas som en funktion, att vi i praktiken ska köpa ett fungerande sjukhus. Där måste vi också hitta styrmekanismer så att vi kan följa upp att vi får vad vi köper och skapa förutsättningar för att sätta press på en leverantör om saker inte funkar.

Hur lång tid tar en upphandling när man vill bygga ett sjukhus?

Om alla steg bakåt i kedjan, som beslut i fullmäktige och bygglov, är klara så har vi en mall att arbeta utifrån, vilket gör att vi klarar det på 6–12 månader. Att upphandla driften av sjukhuset tar längre tid, oftast 12–18 månader.

Hur balanserar ni pris och kvalitet mot varandra?

Det är en vanlig missuppfattning att lågt pris är lika med låg kvalitet. Vid lägsta pris under upphandlingar säkrar vi kvalitetsfrågan genom att ställa höga skall-krav på både leverantör och leverans. Dock är det viktigt att sedan i leveransskedet följa upp att kvalitetsnivån hålls. I driftentreprenader spelar kvaliteten en stor roll, där utvärderar vi bland annat hur entreprenörerna planerar att sköta sitt jobb. När det gäller konsulter utvärderar vi ofta även deras personliga egenskaper.

Ser vi några spännande trender inom upphandling?

Den nya lagstiftning som trädde i kraft vid årsskiftet gör det möjligt med dynamiska inköpssystem där vi inte är låsta till ramavtal. Då kan vi göra en bredare intresseförfrågan till fler kvalificerade företag som är intresserade att utföra uppdrag.

Jessica Midelf
Upphandlingschef

BILD CAROLA BURETORP

aktuella projekt >

BILD KARIN SANDAHL ANDRÉN

Norrtälje sjukhus > Smart värme till helikopterplattan

Locum satsar hårt på energi-effektiviserande åtgärder. Därför kommer nu överskottsenergi från sjukhusets kylmaskiner att användas för att hålla sjukhusets helikopterplatta snö- och isfri under den kalla delen av året för att undvika fallskador. Befintlig värme kan användas i stället för att köpa in fjärrvärme. Arbetet sker under sommaren 2017.

S:t Görans sjukhus > Bättre för synskadade

Förbättringar av tillgängligheten för personer med nedsatt syn genomförs under sommaren 2017 genom över trettio olika åtgärder. Exempel på åtgärder är målning för ökad kontrast, förlängning av trappträcken för att indikera att trappan är slut och ledstråk, det vill säga markeringar i marken för orientering med vit käpp. I Locums uppdrag ingår att se till att fastigheterna är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Karolinska Huddinge > Ombyggnad av vårdavdelning

1 600 kvadratmeter vårdlokaler byggs om i anslutning till den

nya byggnaden som ska uppföras för operation och röntgen. Lokalen ska rymma en vårdavdelning. Arbetet pågår under 2017 och 2018.

Södersjukhuset > Konstfull fasad

Vid Södersjukhuset uppförs en ny byggnad för drift av sjukhuset med bland annat godsmottagning och hantering av sopor och tvätt. Byggnaden ligger nära ett bostadsområde och fasaden är utformad av en konstnär. Materialet är så kallad stretchmetall, som närmast kan beskrivas som stora maskor i metall. Fasaden monteras under andra halvåret 2017.

BILD BIRGITTA HOLM WAHLBERG

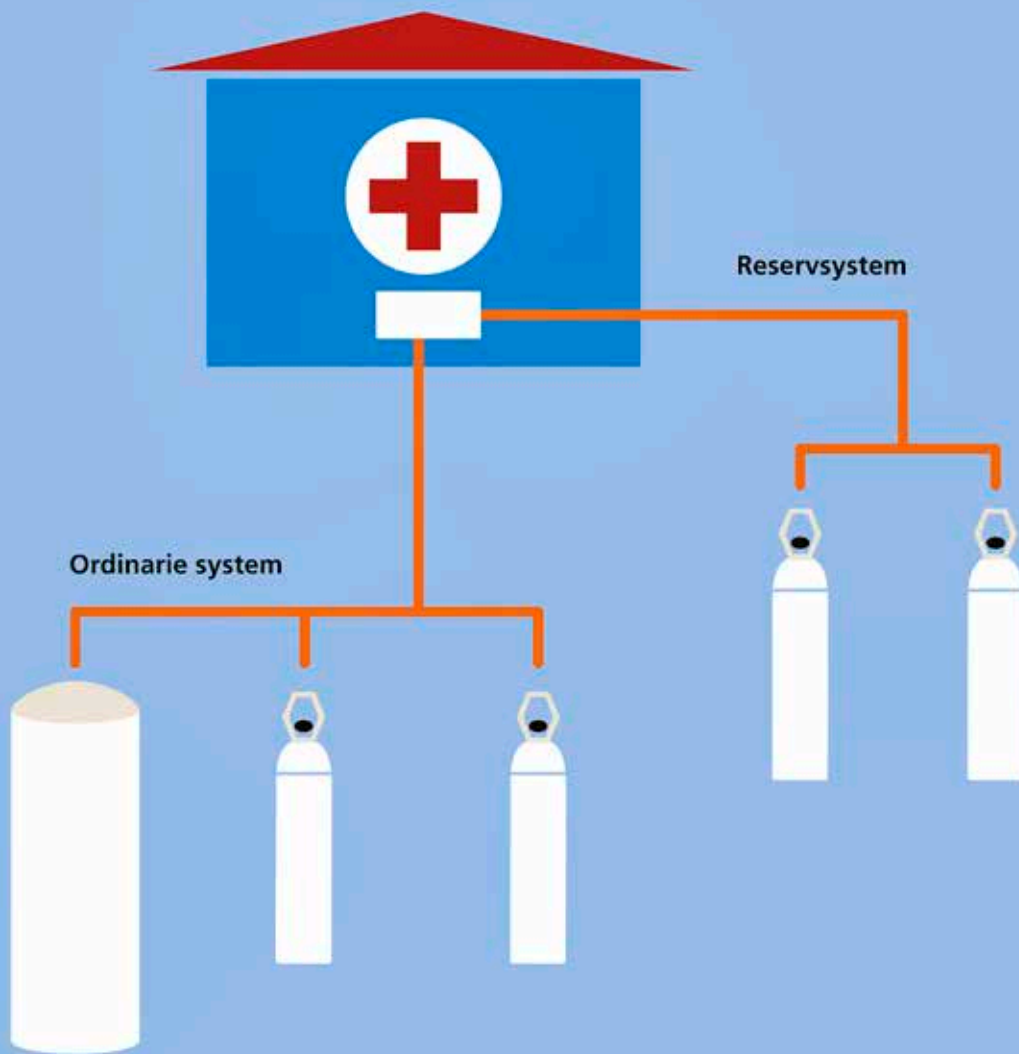
Karolinska Solna > Ombyggnad av tidigare Thorax

N-kvarteret, tidigare Thorax, ska byggas om för att fastigheten ska fungera tillsammans med den nya sjukhusbyggnaden. Ombyggnaden sker etappvis.

BILD MALIN WIGREN

Läs mer:
www.locum/aktuellaoprojekt

Gas är livsviktig för vården. För att säkra tillgången försörjs Stockholms sjukhus med gas från tre av varandra oberoende källor. Men Locum väljer nu dessutom att bygga till ytterligare reservsystem. BILD INGRID HANELL.

Danderyds sjukhus >

DEN LIVSVIKTIGA GASEN

Gas i olika former får en allt viktigare roll i vården. Locum säkrar tillgången genom dubbla reservsystem för den livsviktiga gasen.

Det finns mängder av användningsområden för gaser – från operationer till smärtlindring. Gaserna är antingen läkemedelsklassade eller räknas som en medicinteknisk produkt.

– Gaserna kan vara livsviktiga. Vår uppgift som fastighetsförvaltare är att se till att våra komplexa system fungerar dygnet runt, året runt, säger Henrik de Hauke.

Exempel på gaser som akut-sjukhusen och de mindre sjukhusen har behov av är andnings-oxigen, andningsluft, lustgas och

koldioxid. De centrala anläggningarna har tillsammans cirka 25 000 gasuttag.

– Enligt internationell standard ska ett sjukhus försörjas med gas från tre av varandra oberoende källor, en kombination av tankar, gasflaskor och kompressorer beroende på typ av gas.

Därför bygger Locum numera också reservgassystem.

– Fördelarna med ett reservgassystem är många, som större kapacitet, bättre logistik och därmed ökad patientsäkerhet. Dessutom gör det att man kan bedriva underhåll utan driftstörningar, att man vinner yta och att verksamheterna slipper

kostnader för hyra av flaskor och kringutrustning, berättar Henrik de Hauke.

Nya Södertälje sjukhus och Södersjukhuset har reservgassystem. Vid nybyggen är detta en självklarhet. Vid Danderyds sjukhus pågår nu ett reservgasprojekt, vars första del ska stå klar under sommaren 2017.

– I samband med att vi bygger en ny behandlingsbyggnad i Danderyd installerar vi ett extra distributionsnät och nya förråd för reservgas. Vi bygger anläggningen så att samtliga byggnader ska kunna anslutas i framtiden, berättar Leif Engström, projektledare på Locum.

klara projekt >

Löwenströmska >

Teknisk upprustning

Sedan 2010 har ett stort projekt pågått på sjukhuset med teknisk upprustning och modernisering, i syfte att förbättra patientsäkerheten och arbetsmiljön, modernisera driften och säkerställa att sjukhusbyggnaden klarar framtidens krav. Projektet avslutas till sommaren 2017.

Nacka sjukhus >

Typrum för psykiatri

Nacka sjukhus ska byggas ut med bland annat nya slutenvårdsplatser för psykiatri. För att upptäcka eventuella brister och åtgärda dessa innan byggstart, har ett standardiserat typrum byggts. Varje avdelning ska erbjuda tolv enkelrum och två dubbelrum i en miljö som upplevs som trivsam och behaglig av patienter, anhöriga och personal. Förhoppningen är att typrummet ska fungera som förebild och inspiration för övrig psykiatri i Stockholm.

BILD YANAN LI

Karolinska

Sjukhusområdet Solna >

Närakut Haga öppnar

Till sommaren öppnar den nya närakuten vid Karolinska Solna. Den är först i drift av landstingets tio nya närakuter och det är SLSO som ansvarar för verksamheten.

Bas-U [ba:su] subst. Förkortning av begreppet byggarbetsplatssamordnare under utförande, närbesläktat med Bas-P, byggarbetsplatssamordnare under planering och projektering.

Bas-U ansvarar för säkerhetsarbetet på det fysiska arbetsområdet under produktionstiden. BILD HÖLDAR OLOF

Begreppen kom till i slutet av 1990-talet då lagstiftning och branschregler skärptes för att minska och helst förhindra olyckor. Bas-P ser till att varje byggarbetsplats planeras och utformas med hänsyn till alla gällande säkerhetsregler, exempelvis att tidsplaneringen är rimlig och att taken är förberedda med krokar för säkerhetslinor.

Bas-U tar vid på plats och ansvarar personligen för säkerhetsarbetet på det fysiska arbetsområdet under produktionstiden. Det handlar om allt från kranarnas placering, att skyddsräcken är på plats till utrymningsvägar

och logistik. Samordnaren ser till att personalen har rätt utbildning i säkerhetsfrågor, genomför dokumenterade skyddsronder för att identifiera risker innan något hinner hända och gör en daglig syn av arbetsplatsen och ser till att brister åtgärdas. Sådana brister kan vara att någon inte använder säkerhetslina, att material eller verktyg inte har placerats rätt eller helt enkelt ett kvarglömmt hål i marken. Kanske behöver förrådet av plåster fyllas på.

Inom arbetsmiljö används uttrycken Tillbud och Olycka för att klassificera olika händelser. Händelserna skrivs in i ett digitalt rapportsystem, så att entreprenör och

byggherre kan kan följa upp sitt övergripande arbetsmiljöansvar.

I vardagstal kan Tillbud och Olycka översättas till Aj och Oj. Oj står för situationer där man kunde ha gjort sig illa om man inte hade uppmärksammat en risk och Aj betyder att man verkligen skadar sig. Oj, där är ett hål. Viktigt att åtgärda och ta bort risken så att ingen behöver drabbas av Aj och verkligen trampar ner i hålet.

Om det krävs kan Bas-U ta beslut om skyddsstopp, det vill säga att beordra att arbetsplatsen stängs tillfälligt, för att gå igenom läget och komma överens om hur man rättar upp situationen så att arbetsplatsen blir säker. ✿

VAD ÄR ID06?

System för registrering i elektronisk personalliggare av alla som har behörighet att vistas på arbetsplatsen. För att få ID06 måste man genomgå säkerhetsutbildning och ha rätt kläder och utrustning. Syftet är bland annat att kunna räkna in medarbetarna vid en utrymning samt att minimera risken för svart arbetskraft.